

Naam: W.S. Karperien
Datum: 26 maart 2024
Eenheid/Programma: Eenheid Concernzaken

Collegevoorstel

Onderwerp	Jaarverslag 2023 en toezichtsplan 2024 van de Functionaris gegevensbescherming
Advies Is er een uiterste behandeldatum?	Hamerstuk
Portefeuillehouder	G.J. Overmeen-Bakhuis
Openbaar	Openbaar
Raadsvoorstel of raadsbrief	n.v.t.

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

Privacy gaat over het behouden van regie over persoonlijke gegevens. Gemeenten verzamelen en gebruiken veel persoonsgegevens om hun taken uit te voeren, zoals het bieden van ondersteuning van inwoners. Daarom moeten gemeenten zorgvuldig met deze gegevens omgaan en zich houden aan wet- en regelgeving, waaronder de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Een Functionaris gegevensbescherming (FG) houdt binnen een organisatie toezicht op de toepassing en naleving van de privacywetgeving. De FG biedt het jaarverslag 2023 aan. Het college besluit het jaarverslag 2023 door te geleiden naar de raad.

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van het jaarverslag 2023 van de functionaris gegevensbescherming, met daarin:
 - a. Een terugblik op 2023: De focus in 2023 heeft gelegen op het versterken van de basis, kaders stellen waarbinnen de organisatie kan opereren en het op orde brengen van het interne team.
 - b. Aanbevelingen: De FG doet aanbevelingen op het gebied van o.a. beleid, processen, organisatie en samenwerking.
2. De algemeen directeur opdracht te geven om de in het jaarverslag 2023 genoemde aanbevelingen uit te voeren.
3. Kennis te nemen van het toezichtsplan 2024 van de functionaris gegevensbescherming, met daarin:
 - a. Methoden van toezichthouden
 - b. Uitgelichte thema's
4. Het jaarverslag 2023 en het toezichtsplan 2024 van de functionaris gegevensbescherming door te geleiden naar de raad middels een raadsbrief (RAAD-8253).

Inleiding

Werken aan een stevige basis

In 2023 is er aandacht geweest voor het (opnieuw) leggen van een stevige basis op het gebied van de bescherming van persoons- en politiegegevens. Er zijn meerdere beleidsstukken en procedures her-/geschreven, om zodoende de organisatie duidelijke kaders te geven waarbinnen het kan opereren.

Er is een start gemaakt met het in kaart brengen van alle verwerkingen, waarbij het register met verwerkingen van politiegegevens inmiddels compleet is. Ook is er veel werk verzet om aan de wettelijke normen voor het verwerken van politiegegevens te voldoen.

Doorlopende werkzaamheden

Er zijn echter ook een aantal zaken waar de gemeente in 2023 niet aan toegekomen is. De gemeente Almelo loopt, ondanks de inspanningen in voorgaande jaren, achter met het uitvoeren van de wettelijk verplichte risico-analyses op verwerkingen met een hoog risico voor betrokkenen. De inhaalslag op deze achterstand moet zo snel mogelijk plaatsvinden. Ook is er te weinig inzet geweest op bewustzijns campagnes op het gebied van privacy (en informatiebeveiliging). Het belang van dit soort campagnes is groot omdat het menselijk handelen het grootste risico op incidenten is.

Onderstaand de aanbevelingen die de FG in haar jaarverslag heeft opgenomen.

Aanbevelingen	
Beleid	- Voer een gapanalyse uit op de beleidsstukken en zorg voor implementatie van de ontbrekende zaken.
Processen	- Borg dat de registers van verwerkingen ook na opzet actueel en juist blijven. - Zorg voor voldoende middelen om een inhaalslag met de DPIA's te kunnen maken.
Organisatie	- Zorg voor een structureel bewustzijns campagne - Zorg voor voldoende capaciteit binnen het Privacyteam
Rechten van betrokkenen	- Zorg voor capaciteit om het doorzoeken van systemen naar persoonsgegevens te automatiseren
Beveiliging	- Zorg voor voldoende middelen voor het uitvoeren van het verbeterplan - Zorg voor het opstellen van een datalekregister
Samenwerking	- Breng alle samenwerkingen in kaart en neem deze op in de registers van verwerkingen - Inventariseer en sluit alle verwerkersovereenkomsten af - Neem toezicht op samenwerkingsverbanden op in het toezichtsplan 2024 van de FG
Verantwoording en audits	- Blijf aandacht houden voor verdere implementatie van de Wpg-normen - Implementeer een AVG borgingsinstrument

Toezichtsplan 2024

De stand van de organisatie in 2024 wordt gebruikt als nulmeting om van daaruit het ambitie-niveau en de bijbehorende consequenties voor de volgende jaren te laten vaststellen. Hieronder worden de belangrijkste thema's uit het toezichtsplan benoemd.

	Onderwerp	Methodiek/aanpak	Focus
1	Verwerking van persoonsgegevens in het kader van samenwerkingsverbanden	Interview, Observatie, Doc.onderzoek	Q2
2	Verantwoord gebruik algoritmes en Artificial Intelligence	Interview, Doc.onderzoek	Q4
3	Toezicht op uitvoering van DPIA's bij nieuwe verwerkingen (m.n. bij project/ procesmanagement)	Interview, Observatie Doc.onderzoek	Continu
4	Toezicht op doelbinding binnen AVG en Wpg	Doc.onderzoek	Q3
5	Controle op noodzakelijkheid en rechtmatigheid van verwerkingen	Toetsing DPIA's Interview, Observatie	Q3
6	Controle op vernietiging en rectificatie politiegegevens	Interview, Doc.onderzoek	Q4
7	Toezicht op logging en controle van de logging	Interview, Doc.onderzoek	Q2, Q1 '25
8	Toezicht op planning en uitvoering van AVG en Wpg audits	Interview, Observatie Doc.onderzoek	Q2, Q4

9	Toezicht op uitvoering rechten van betrokkenen	Interview, Observatie Doc.onderzoek	Q2, Q1 '25
10	Toezicht afhandeling datalekken	Observatie, Doc.onderzoek	Continu
11	Toezicht op naleving van Wpg en AVG	Interview, Observatie Doc.onderzoek	Continu

Beoogd effect

Voldoen aan de vereisten in de AVG en Wpg.

Argumenten voor

1.1 Het implementeren van privacywetgeving is geen eenmalige actie, maar vraagt om continue aandacht.

Om de effectiviteit te borgen en tijdig in te kunnen spelen op ontwikkelingen en risico's, is het belangrijk om jaarlijks te monitoren hoe de gemeente omgaat met het beschermen van persoonsgegevens en hierover te rapporteren.

3.1 De FG is intern toezichthouder voor alle verwerkingsverantwoordelijken binnen een gemeente.

Binnen gemeenten kennen we meerdere overheidsorganen die als verantwoordelijke kunnen worden beschouwd voor verwerkingen van persoonsgegevens. De burgemeester is verantwoordelijk voor alle gegevensverwerkingen die te maken hebben met diens veiligheidstaken en de raad is verantwoordelijk voor de verwerkingen door de griffie, de raadscommissies en alle HRM verwerkingen. Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor alle overige gegevensverwerkingen

Kanttekeningen

3.1 Het advies is om per verwerkingsverantwoordelijke een jaarverslag op te stellen.

De aanbevelingen van de FG zijn generiek en gericht op het verder versterken van de basis en gelden voor alle verwerkingsverantwoordelijken. Nut en noodzaak voor meerdere jaarverslagen is op dit moment niet.

Kosten, opbrengsten en dekking

Niet van toepassing

Uitvoering

Niet van toepassing

Bijlagen

Jaarverslag 2023 functionaris gegevensbescherming (INT-91326)
Toezichtsplan 2024 functionaris gegevensbescherming (INT-91328)
Raadsbrief jaarverslag 2023 en toezichtsplan 2024 (RAAD-8253)

Procesinformatie

Intern overleg

Het jaarverslag 2023 en Toezichtsplan 2024 zijn toegelicht in het directieoverleg en CMT van 4 april.

Afstemming met portefeuillehouder

De inhoud van het voorstel is besproken met de portefeuillehouder in het LO ICT en facilitaire zaken van 8 april.

Directie-advies

Niet van toepassing.

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Reguliere persconferentie.